

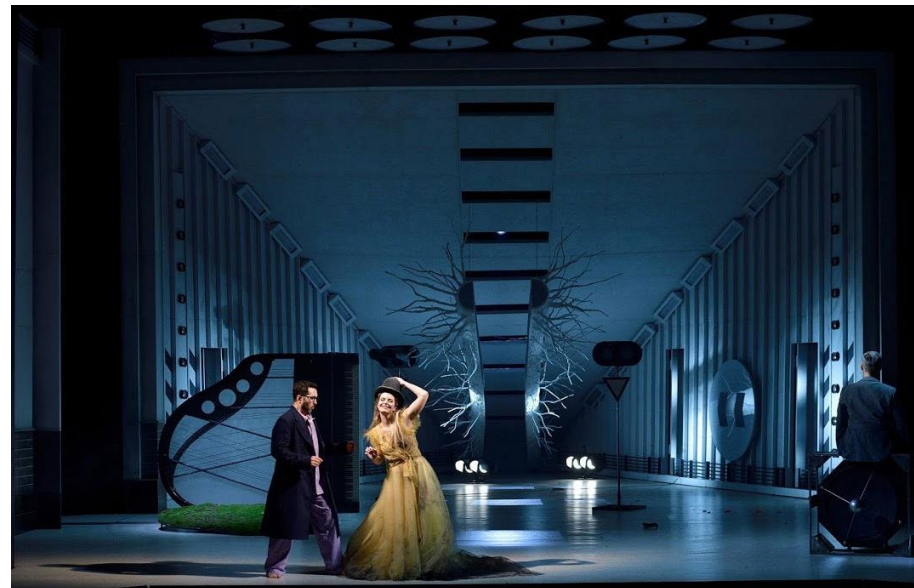
ČESKÁ REPUBLIKA

Ostrava

Národní divadlo moravskoslezské se ve své sté sezóně (milník, který má být oslaven příští měsíc v rámci představení Gala) může pochlubit dalším význačným představením. Divadlo vede posledních deset let režisér Jiří Nekvasil, jehož rukopis je znatelný jak díky odvážnému výběru představení, tak i jejich úrovni. A to jsou kvality, jež vynikly právě v ještě nedávno uváděné inscenaci opery Bohuslava Martinů *Julietta* aneb *Snář* (navštíveno představení 19. ledna 2020, pozn.- derniéra). Je opravdu vzácné vidět inscenaci, která je tak v souladu s původním dílem jako tato, a která tak jemně balancuje v místě, kde realita končí a iluze začíná; jinými slovy to bylo perfektní spojení zvuku a hypnotizující hudby, jejíž základ se neustále posouvá díky opakujícím se akordům, které se výrazně mění, a tak obohacují plagální kadenci zvyrazňující hudbu. To vše „pavučina snů“ Bohuslava Martinů zachycuje. *Julietta* je příběh zachycující sen, ve kterém nešťastný knihkupec a antihrdina Michel neustále usiluje o svůj ženský ideál a raději volí život ve snu, než by se vrátil do reálného světa. Opera tedy nemohla být uvedena bez toho, aniž by se uchýlila k prvkům surrealismu a symbolismu. Avšak tato inscenace nikdy přímo nesměřovala k surrealismu, jelikož dílo (podle předlohy *Julietta* čili *Snář* dramatika Georgese Neveuxe) pramení spíše z velmi reálné situace: kromě pochopení toho, jak velkou roli hraje paměť pro lidskou existenci, vypovídá kařkovský děj rovněž o skladatelově bezdomovectví, neboť jeho rodné Československo zažilo krátce po premiéře v roce 1938 okupaci.

Julietta se v režii dua SKUTR (Martin Kukučka a Lukáš Trpišovský) stala poetickým a uměleckým vyobrazením plným symbolů směřujících k životu. Působivá a světle laděná scéna Martina Chocholouška je bohatá na realistické detaily, které diváka mohly zmást, a mohl tedy vidět věci, které tam ve skutečnosti ani nemusely být – například nádražní halu v prvním dějství, která působila věrohodně a později mátlá. Barevnost kostýmů Simony Rybákové vyjadřuje onu zvláštní atmosféru opery a mnoho postav je oděno moderně, ačkoliv některé ženské šaty postupem času působily zastarale. Ohromné, na bok položené piano bez noh se v ten správný okamžik vysouvá a zasouvá, jako by odpovídalo na repliku – piano dodává zvláštní zvučnost nejen hudbě, ale i *Juliettině* vstupu na scénu, kde je letmo spatřena skřez průsvitnou ozvučnou desku piana, což právě potvrzuje, jak je v jeho zvuku ztělesněna. V inscenaci, která – byť vypráví příběh jasně, přesto nechá diváka hádat – jsou jisté scény jakoby poskládané z několika vrstev a nechávají tak ve vzduchu viset hned několik otazníků. Toto je jedno z těch představení, kde divák nemá vyvodit jasný závěr, zato si má vychutnat dvojznačnost a nepochopitelnost veškerého dění.

Jakub Klecker, hudební ředitel opery, výtěžil z partitury mnohé a s orchestrem předvedl neobyčejný zážitek. Hra obsahovala ráznost a dramaticitost, a přesto se zvukové vrstvy precizně překrývaly. Obsazení celé opery bylo silné, počínaje k sobě se hodicím párem hlavních postav *Julietty* a *Michela*, které ztvárnili Doubravka Součková a Jorge Garza. Součkové *Julietta* byla jak spektakulární, tak reálná žena, éterická víla, a zároveň temperamentní, svobodný a svým zpěvem těžko uchopitelný přelud.

Jorge Garza jako Michel a Doubravka Součková jako Julietta v opeře Bohuslava Martinů v Ostravě

Garza jako Michel odhalil tklivý tenor vyobrazující postavu, bez (úspěšného) výsledku hledající svou vysněnou ženu. Petr Leviček ztvárnil silné a rozdílné tenory ve svých několika rolích jako komisař-listonoš atd., a tak se ukázal také jako přesvědčivý herec. Markéta Cukrová se svým vřelým hlasem jako mladý Arab, Jiří Rajniš jako starý Arab a obchodník se vzpomínkami – oba rovněž zaujali, avšak je evidentní, že celé obsazení, kde mnoho herců hrálo více rolí, bylo složeno z pěvců s neobvyklým umem přidávajícím vlastní roviny této snové opeře (*opeře-snu*), kterou mistrovské dílo Bohuslava Martinů je.

JOHN ALLISON

<http://www.opera.co.uk>
zveřejněno březen 2020